

Oczyść atmosferę

Pomysły na działania w szkole i przedszkolu

Anna Chomczyńska-Czepiel, Kamil Czepiel

Fragment publikacji pt. „Oczyść atmosferę” wydanej w ramach projektu „Oczyść atmosferę” realizowanego przez Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”.

Internetowa wersja publikacji i materiały dodatkowe: smog.zrodla.org

Projekt jest współfinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

W ramach projektu „Oczyść atmosferę” realizowanego przez Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła” nauczyciele wraz ze swoimi klasami/grupami będą brali udział w serii warsztatów stacjonarnych i terenowych dotyczących smogu. Następnym etapem projektu jest przygotowanie, w przestrzeni szkolnej lub poza nią, działań, które wpłyną na poszerzenie grona odbiorców projektu – wydarzeń skierowanych do klas/grup, które nie brały udziału w projekcie, społeczności szkolnej, rodziców czy społeczności lokalnej (mieszkańców osiedla) itp. Podczas szkoleń

dla nauczycieli odbywających się w kwietniu 2017 roku zebraliśmy pomysły nauczycieli na działania, jakie mogą być podejmowane przez klasy/grupy. Pomysły nauczycieli uzupełniliśmy własnymi propozycjami działań i prezentujemy je jako inspirację do działań, które można podjąć ze swoją klasą/grupą, aby pogłębiać świadomość mieszkańców naszego miasta oraz przyczynić się do poprawy jakości powietrza w swojej okolicy.

Pomysły na działania w przedszkolach

- Strona internetowa – udostępniajcie na stronie internetowej przedszkola informacje o działaniach projektowych, postępach w pracy dzieci, informacje na temat stanu zanieczyszczenia powietrza itp.
- Kronika przedszkola – dokumentujcie działania projektowych w formie zdjęć i wpisów w kronice przedszkola.
- Twórzcie prace plastyczne o tematyce powietrza, smogu, zanieczyszczeń, skutków zanieczyszczeń powietrza, ich powstawaniu oraz sposobów na dbanie o czystość powietrza.
- Zaprojektujcie i wykonajcie broszurki informacyjne przygotowane przez dzieci np. dla rodziców, mieszkańców osiedla.
- Opracuj z dziećmi grę planszową poruszającą zagadnienia związane z zanieczyszczeniem powietrza w okolicy. Sama gra lub jej przygotowanie może być również formą podsumowania wiedzy pozyskanej przez dzieci w ramach projektu.
- Zaproście rodziców na zajęcia otwarte (wspólne doświadczanie), prowadzone przez dzieci przy wsparciu nauczycieli.
- Zorganizujcie rodzinny konkurs plastyczno-konstrukcyjny o tematyce związanej ze smogiem.
- Stwórzcie album prac dzieci, zorganizujcie wystawę prac dzieci na korytarzu przedszkolnym lub w innych miejscach dostępnych dla rodziców.
- Przygotujcie teatrzyk tematyczny dla rodziców i dzieci z innych grup, przygotowany przez dzieci zaangażowane w projekt.
- Zróbcie antysmogowy ogródek: wspólnie zasadźcie drzewa i rośliny pyłochłonne w ogródku przedszkolnym lub stwórzcie mini ogródek pyłochłonny w sali przedszkolnej. Do ogródków możecie przygotować tabliczki informujące jakie rośliny tu rosną i dlaczego.

Pomysły na działania w klasach I-III szkół podstawowych

- Opracuj z dziećmi grę planszową poruszającą zagadnienia związane z zanieczyszczeniem powietrza w okolicy. Sama gra lub jej przygotowanie może być również formą podsumowania wiedzy pozyskanej przez dzieci w ramach projektu.
 - Przygotujcie przedstawienie i/lub teatrzyk tematyczny dla rodziców i dzieci z innych grup, przygotowany przez dzieci zaangażowane w projekt.
 - Zorganizujcie konkurs plastyczny dla dzieci lub rodzinny konkurs plastyczno- konstrukcyjny o tematyce związanej ze smogiem.
 - W grupach lub indywidualnie przygotujcie prezentacje multimedialne, które po pokazaniu w klasie lub rodzicom podczas zebrania umieścicie na stronie szkoły, aby odwiedzający stronę rodzice mogli je obejrzeć.
 - Zaplanujcie i wykonajcie kącik z pracami dzieci z warsztatów, zawierający prezentację danych na temat zanieczyszczenia najbliższej okolicy zebranych przez dzieci w ramach zajęć terenowych.
 - Zróbcie antysmogowy ogródek: wspólnie zasadźcie drzewa i rośliny pyłochłonne w ogródku szkolnym lub stwórzcie mini ogródek pyłochłonny w sali przedszkolnej. Do ogródków możecie przygotować tabliczki informujące jakie rośliny tu rosną i dlaczego.
 - Przygotujcie gazetkę ścienną na temat zanieczyszczenia powietrza w najbliższym otoczeniu oraz sposobów na ochronę przed zanieczyszczeniami i działaniami jakie możemy podejmować, aby dbać o jakość powietrza w naszym mieście.
 - Zaproście rodziców do wspólnego eksperymentowania i doświadczania z dziećmi np. poproście, aby rodzice wraz z dziećmi zrobili wacikowe testy zapylenia (instrukcja w scenariuszach zajęć) w ich domu oraz za oknem. Następnie wspólnie w klasie przygotujcie mapę przedstawiającą zanieczyszczenia powietrza w Waszej okolicy.
- Mapę umieście na korytarzu lub w innym łatwo dostępnym miejscu.
- Wspólnie wymyślcie piosenkę klasową na temat smogu w Waszym mieście, zaśpiewajcie ją przy okazji najbliższego apelu w szkole.
 - Załóżcie i prowadźcie dzienniczki smogowych obserwacji, wpisujcie tam dane dotyczące zanieczyszczenia powietrza pochodzące ze strony Głównego Inspektoratu Środowiska oraz te pochodzące z Waszych doświadczeń i obserwacji.
 - Wykonujcie różnego rodzaju prace plastyczno-techniczne o tematyce związanej ze smogiem (rysunki, rzeźby, instalacje)
 - Przygotujcie ulotki nt. stanu powietrza skierowane do członków rodziny i przekazajcie je rodzicom. Napiszcie na nich co każdy z nas może zrobić, aby polepszyć stan powietrza w swojej okolicy.
 - Stwórzcie klasowy słownik czystego powietrza – umieście w nim wszystkie definicje np. co to jest powietrze, co to jest smog i skąd się bierze, jak zapobiegać powstawaniu smogu itp.
 - Stwórzcie klasową kronikę walki ze smogiem i umieszczajcie w niej wszystkie działania projektowe.
 - Przygotujcie dużą klasową mapę myśli związaną z zanieczyszczeniami powietrza, wyjaśniającą co to jest smog, po co nam czyste powietrze czy pokazującą co możemy zrobić żeby dbać o powietrze w naszym mieście. Taką dużą mapę myśli ozdobioną różnymi rysunkami dzieci, czy obrazkami wyciętymi z gazet można umieścić na korytarzu czy w gablotce szkolnej, ładna forma wizualna powinna zachęcić uczniów i rodziców do zatrzymania się i przejrzenia się pracy.
 - Przygotujcie kolaże na temat związany ze smogiem, a następnie zorganizowanie w szkole wystawę kolaży smogowych.

Pomysły na działania w klasach IV-VI szkół podstawowych

- Przygotujcie grę miejską/szkolną dla innych klas lub dla rodziców – zadania w grze wymyślcie w taki sposób, aby
- Przygotujcie infografiki o stanie powietrza w Waszym mieście i powieście je na szkolnym korytarzu. Infografiki lub ich zdjęcia możecie przesłać lokalnym władzom odpowiedzialnym za dbanie o stan środowiska w Waszej okolicy.
- Przygotujcie postery na różne tematy związane ze smogiem, a następnie na szkolnym korytarzu zorganizujcie sesję posterową. Niech twórcy posterów opowiadają innym uczniom szkoły co i dlaczego umieścili na swoich pracach.
- Zróbcie antysmogowy ogródek: wspólnie zasadźcie drzewa i rośliny pyłochłonne w ogródku przedszkolnym lub stwórzcie mini ogródek pyłochłonny w sali przedszkolnej. Do ogródków możecie przygotować tabliczki informujące jakie rośliny tu rosną i dlaczego.
- Zorganizujcie w klasie lub na korytarzu kącik smogowych doświadczeń – przedstawicie tam graficznie wyniki swojej pracy i doświadczeń podczas warsztatów.
- Stwórzcie klasowy album z realizacji projektu w wersji papierowej lub elektronicznej (możecie umieścić go na stronie szkoły)
- Poproś uczniów, aby przygotowali prezentacje multimedialne za zadane tematy związane z zanieczyszczeniami powietrza, które zaprezentują np. na godzinie wychowawczej czy na zebraniu z rodzicami.
- Chętni uczniowie niech napiszą artykuły do gazetki szkolnej – zachęcamy, aby artykuł napisany przez dzieci wysłać do lokalnej prasy np. do jakiejś gazetki osiedlowej czy lokalnej telewizji. Jeśli artykuł zostanie opublikowany dzieci będą miały z tego dużą radość i poczucie, że mogą realnie wpływać na stan powietrza w swoim mieście. Możecie też wydać numer gazetki szkolnej poświęcony stanowi powietrza w Waszej okolicy.
- Załóżcie bloga, na którym uczniowie wraz z nauczycielem będą prezentować wyniki badań i doświadczeń przeprowadzonych w ramach projektu.
- Stwórzcie modele, makiety np. z recyklingowych materiałów. Makiety mogą przedstawiać Wasze osiedle, zastanówcie się co można by zmienić, aby polepszyć stan powietrza w Waszej okolicy i nanieście zmiany na makietę – może gdzieś brakuje drzew? A może przydałoby się ograniczenie ruchu samochodowego?
- Zróbcie konkurs na najpiękniejszą maseczkę antysmogową – niech uczniowie zaprojektują swoje maseczki techniką dowolną, maseczki mogą być uszyte ze starych ubrań lub wyklejone z bibuły. Uwaga! Warto powiedzieć dzieciom, że to tylko projekt i żeby maseczka działa potrzebny jest specjalny filtr. A może wyślijcie najlepsze projekty to firmy zajmującej się produkcją maseczek, a nuż wyprodukują wzór zaprojektowany przez dzieci?
- Zaprojektujcie i wykonajcie broszurki informacyjne przygotowane przez dzieci np. dla rodziców, mieszkańców osiedla.
- Opracuj z dziećmi grę planszową poruszającą zagadnienia związane z zanieczyszczeniem powietrza w okolicy. Sama gra lub jej przygotowanie może być również formą podsumowania wiedzy pozyskanej przez dzieci w ramach projektu.
- Zorganizujcie przedstawienie lub dramę dla innych klas.
- Strona internetowa – udostępniajcie na stronie internetowej informacje o działaniach projektowych, postępach w pracy dzieci, informacje na temat stanu zanieczyszczenia powietrza itp.
- Praca literacka – ogłoś konkurs na stworzenie opowiadania lub rozprawki na zadany temat wiążący się zagadnieniami omawianymi w projekcie. Przykładowe tematy opowiadań:
 - Miasto osnute smogiem (opowiadanie o skutkach smogu na życie człowieka, poproś uczniów, aby wyobrazili sobie co wydarzyłoby się gdyby wszyscy ludzie na ziemi przestali by przejmować się zanieczyszczeniami powietrza. Jak zmieniłoby się nasze życie? Jak wyglądałoby nasze miasto? Czy ludzie daliby radę żyć w takich warunkach?)
 - Smogobohater – opowieść o dzielnym Smogobohaterze, który ratuje Kraków od smogu (opowiadanie o tym jak każdy z nas na co dzień może zostać Smogobohaterem, o małych rzeczach, które sprawiają, że wszystkim nam oddycha się w Krakowie nieco lepiej)
 - Smogowywiadówka – przygotujcie prezentację lub teatrzyk dla rodziców i zaprezentujcie go podczas zebrania z rodzicami.
- Nagracie filmiki opowiadające o projektowych odkryciach, a następnie umieście je na stronie

szkoły, wyślijcie rodzicom i/lub pokażcie je podczas apelu szkolnego, na wywiadówce itp.

- Zorganizujcie konkurs na film kręcony przez dzieci o tematyce smogowej.
- Zorganizujcie w szkole akcję promującą dojeżdżanie do szkoły rowerem.
- Nawiążcie kontakt z Krakowskim Alarmem Smogowym lub inną organizacją podejmującą tą tematykę.
- Zorganizujcie w szkole lub na osiedlu happening mówiący o stanie powietrza w Waszym mieście.
- Zorganizujcie konkurs fotograficzny (aby uniknąć kosztów związanych z tworzeniem odbitek/wydruków zdjęć, uczniowie mogą zgłaszać do konkursu zdjęcia w postaci plików, galerie ze zdjęciami można zamieścić na stronie szkoły) lub zorganizować pokaz z wykorzystaniem rzutnika.
- Ciekawy gość -zaprosz osobę, która opowie dzieciom o tym jakie działania podejmuje się w Waszym mieście, aby dbać o czystość powietrza.
- Zorganizujcie piknik dla rodziców i dzieci ze stoiskami odnoszącymi, spróbujcie przekonać rodziców żeby mniej jeździli samochodami i wybierali ekologiczne środki transportu np. rower, tramwaj.

Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła” od ponad 20 lat zajmuje się szeroko rozumianą edukacją ekologiczną, przyrodniczą, globalną i obywatelską. Naszą misją jest stałe zwiększanie stopnia świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez aktywną edukację ekologiczną, realizowaną głównie poprzez warsztaty dla dzieci i młodzieży, szkolenia dla nauczycieli i edukatorów, Bardzo Zielone Szkoły i projekty informacyjne.

Stowarzyszenie prowadzi Ośrodek Edukacji i Kultury Ekologicznej w Łodzi oraz jego filie w Warszawie, na Śląsku i w Małopolsce. Rocznie prowadzimy ok. tysiąca dwugodzinnych warsztatów edukacji ekologicznej, globalnej, regionalnej, obywatelskiej i artystycznej dla młodzieży, ponad trzysta godzin szkoleń dla nauczycieli, kilkadziesiąt Bardzo Zielonych Szkół (średnio dla tysiąca uczniów rocznie). Średnio rocznie z oferty edukacyjnej ośrodka bezpośrednio korzysta ok. dwunastu tysięcy uczniów. Od początku działalności opracowaliśmy około dwustu scenariuszy zajęć na potrzeby własne oraz innych organizacji, wydaliśmy ponad dwadzieścia publikacji z zakresu edukacji ekologicznej. Poza prowadzeniem stałej działalności edukacyjnej w ramach OEIKE, „Źródła” prowadzą szereg regionalnych oraz ogólnopolskich projektów edukacyjnych skierowanych do szkół oraz do szerokiego grona odbiorców. Ośrodek współpracuje z wieloma organizacjami pozarządowymi, instytucjami, ośrodkami doskonalenia nauczycieli, ośrodkami edukacji ekologicznej i samorządami. Jako nasz sukces postrzegamy sobie zaufanie tych instytucji i organizacji, które znając dorobek edukacyjny „Źródeł” zwracają się do nas, gdy istnieje potrzeba opracowania programów edukacyjnych, materiałów dydaktycznych, przygotowania i prowadzenia szkoleń, doradztwa. Pracowaliśmy na zlecenie m.in. Ministerstwa Środowiska, Polskiej Zielonej Sieci, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Pracowni na rzecz Wszystkich Istot.

„Źródła” są członkiem-założycielem Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć.

Nasze Stowarzyszenie posiada status Organizacji Pożytku Publicznego, można nam przekazać 1% swojego podatku.

Więcej informacji na naszej stronie internetowej www.zrodla.org

Projekt "Oczyść atmosferę" jest współfinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.